

Шевченко Тарас Григорович (1814-1861) — геніальний поет, художник, мислитель, демократ, гуманістичним духом своєї поезії, титанічною силою художнього таланту живе в серцях мільйонів. Слово українського поета звучить нині в усіх куточках світу, його твори видані багатомільйонними тиражами, належать всім народам. Шевченко був і залишається символом відродження рідного слова і української культури, символом становлення нашої незалежної Української держави.

На Миколаївщині завжди шанували великого поета. Миколаївські дослідники

В. Бойченко, Л. Старовойт, Е. Авербух висловлюють припущення, що Т.Г. Шевченко побував на Півдні України у дитинстві, є дані про перебування поета у селі Голосковому Кривоозерського району Миколаївської області. Територіальні ознаки Миколаївщини проглядаються у ранніх творах Шевченка: поемах "Гамалія" та "Іван Підкова", "Чорні хмари з-за Лиману небо, сонце криє...". Ці рядки є в першому виданні "Кобзаря". Там же згадується і отаман Чорноморського війська Антон Головатий. Двічі згадує поет Очаків у поемі "Москалева криниця", 6 разів згадує у поезіях лиман, один раз річку Інгул, згадує Чорне море, оспівує славнозвістні морські походи запорожців.

Відомо, що бували у нашому краї найближчі Шевченкові друзі: письменник і отаман Чорноморців Яків Кухаренко, письменник Яків де Бальмен, якому Шевченко присвятив поему "Кавказ", морський офіцер Г.І. Бутаков, а також письменник, етнограф, лексикограф В.І. Даль.

Наш земляк відомий історик та композитор М.М. Аркас створив оперу "Катерина" за поемою Т.Г. Шевченка. Уперше уривки з музики до опери "Катерина" прозвучали в Миколаєві в залі Зимового Морського зібрання (нині Будинок офіцерів флоту). Оперу поставила славнозвістна трупа українського театру корифеїв під керуванням Марка Кропивницького. На сцені миколаївського театру йшли вистави за п'єсою Шевченка "Назар Стодоля" і поемою "Невольник", в яких брали участь наші земляки Панас Саксаганський, Микола Садовський, Іван Карпенко-Карий, Марко Кропивницький, Марія Заньковецька.

В дореволюційні часи миколаївці традиційно влаштовували вечори пам'яті поета, незважаючи на численні заборони. Багато сил віддав таким вечорам Микола Аркас.

Миколаївські митці роблять свій внесок в Шевченкіану. Скульптор А.О. Ковальська безкоштовно подарувала Миколаєву скульптуру для пам'ятника Т.Г. Шевченку у Шевченківському сквері. Художник, лауреат Державної премії ім. Т.Г. Шевченка А. Антонюк створив десять творів за шевченківськими мотивами. Пропагують Шевченкову творчість Прибузький народний хор, хор "Веснянка", співачка В. Антонюк та інші колективи і виконавці.

Наші земляки - художник А. Антонюк, диригент С. Фоміних, поет Д. Кремін'я і творці музею суднобудування і флоту удостоєні високого звання лауреатів Державної премії ім. Т.Г. Шевченка.

У Миколаєві є вулиця та сквер імені Шевченка. Є на Миколаївщині і 17 населених пунктів, які носять ім'я Кобзаря, кілька пам'ятників поету.

Даний бібліографічний покажчик включає відомості про зв'язки поета з нашим краєм та статті про шанування пам'яті Кобзаря миколаївцями.

- Шевченко, Т.Г. Гамалія // Твори. У 5-ти т. Т. 1. Поетичні твори (1837-1947) / Т.Г. Шевченко - К., 1984. - С. 175-180.
- Шевченко, Т.Г. Іван Підкова // Твори. У 5-ти т. Т. 1. Поетичні твори (1837-1847) / Т.Г. Шевченко. - К., 1984. - С. 61-63.
- Шевченко, Т.Г. Катерина // Твори. У 5-ти т. Т. 1. Поетичні твори (1837-1847) / Т.Г. Шевченко. - К., 1984. - С. 25-43.
- Шевченко, Т.Г. Москалева криниця: поема // Твори. У 5-ти т. Т. 2. Поетичні твори (1847-1861) / Т.Г. Шевченко. - К., 1984. - С. 52-62.
- Авербух, Е. Вечно живущие строки / Е. Авербух // Радянське Прибузжя. - 1996. - 7 берез.

Як вшановували пам'ять Т. Г. Шевченка в Миколаєві на початку ХХ ст.

- Авербух, Е. Поки сонце в небі світить, тебе, Тарасе, не забудуть / Е. Авербух // Южная правда. - 1996. - 12 марта.
- Агеев, Ю. Наше благодарное слово : 190-летие со дня рождения Т.Г. Шевченко широко отметила Николаевщина / Ю. Агеев // Южная правда. - 2004. - 11 марта. - С. 1.
- Агеев, Ю. Праздник нашей любви и памяти : [день рождения Т.Г. Шевченко в Николаеве] / Ю. Агеев // Южная правда. - 2006. - 10 марта. - С. 1.
- Агеев, Ю. Венок Кобзарю / Ю. Агеев // Южная правда. - 1996. - 12 марта.
- Александренко, И. Тарас Шевченко и "южнорусаки" / И. Александренко // Южная правда. - 2009. - 14 мая. - С. 5.
- Александренко, І.І. Т.Г. Шевченко і Миколаївщина / І.І. Александренко // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : V Миколаївська обласна краєзнавча конференція. - Миколаїв : Атол, 2004. - С. 294-297.
- Антонюк, В. Тарас Шевченко в моєй житті / В. Антонюк // Южная правда. - 2004. - 6 марта. - С. 2.

Певица, заслуженная артистка В.Антонюк о роли Т.Г.Шевченко в ее жизни и творчестве

- Баранов, М. Дні Кобзаря / М. Баранов // Радянське Прибужжя. -1992. - 12 берез.
- Бойченко, В. До Тараса / В. Бойченко // Радянське Прибужжя. - 1992. - 2 черв.
- Бойченко, В. "Друг, товариш і командир..." : Миколаївські друзі Т.Г. Шевченка / В. Бойченко // Рідне Прибужжя. - 2008. - 6 берез. - С. 5.
- Бойченко, В. Йдемо до Шевченка / В. Бойченко // Південна правда. - 1989. - 8 берез.
- Бойченко, В. Пророк и его читатели / В. Бойченко // Южная правда. - 2004. - 6 марта. - С. 2.
- Бойченко, В. Сяйво Шевченкових дум / В. Бойченко // Южная правда. - 1986. - 11 марта.
- Бойченко, В. Шевченко над Бугом: Історична розвідка / В. Бойченко // Щотижня. - 1992. - 11 лип.
- Бойченко, В. У нашій пам'яті / В. Бойченко // Південна правда. - 1987. - 10 берез.
- Гуньовський, І. Ім'я Кобзаря на карті України / І. Гуньовський // Жовтень. - 1986. - С. 135-136.

Є дані по Миколаївській області.

- Дмитренко, К. Пам'ятник Кобзарю / К. Дмитренко // Літературна Україна. - 1985. - 14 листоп.
- Его имя в нашем сердце // Южная правда. - 2008. - 13 марта. - С. 1.
- Жадько, В. Безсмертя, осяєне віфлеємською зіркою різдва: Тарас Шевченко і Микола Аркас / В. Жадько // Пам'ять століть. - 2009. - № 1/2. - С. 112-129.
- Кремінь, Д. Кобзарєва зоря / Д. Кремінь // Радянське Прибужжя. - 1998. - 10 берез.
- Кузьмін, А.І. Микола Аркас та Т.Г. Шевченко / А.І. Кузьмін // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження. - Миколаїв, 2003. - 2002. - С. 15-16.
- Павлова, Л. Великому Кобзарю: открытие памятника Т.Г. Шевченко в Николаеве / Л. Павлова // Южная правда. - 1985. - 6 окт.
- История городов и сел Украинской ССР. Николаевская область.- К.: УСЗ, 1981. - 710 с.
- Т.Г Шевченко – С. 89, 241, 271, 316, 378, 478. Населені пункти, які носять ім'я Т.Г. Шевченка – С. 153, 155, 267, 313, 338, 360, 69, 419, 421, 422, 513, 574, 623.
- Крючков, Ю.С. История улиц Николаева : топонимический справочник по городу и окрестностям / Ю.С. Крючков. – Николаев : МП "Возможности Киммерии", 1997. - 159 с.
 - *Вулиця Шевченка – С. 65,151-152.*
 - *Сквер Шевченка – С. 148-149.*
- Крючков, Ю.С. Старый Николаев и окрестности: Топонимический словарь-справочник Ю.С. Крючков. - Николаев : Дикий Сад, 1991. - 127 с.
 - *Вулиця Шевченка -С. 82, 89*
 - *Сквер Шевченка – С. 76, 89.*
- Марцінковський, І. Історія і топоніміка Миколаївщини у творах Т.Г. Шевченка / І.Б. Марцінковський // Історія. Етнографія. Культура. Нові дослідження : VI

Миколаївська обласна краєзнавча конференція. - Миколаїв : Можливості Кіммерії, 2006. - С. 210-214.

- Марцінковський, І. Історія і топоніміка Миколаївщини у творчості Тараса Шевченка / І. Марцінковський. // Миколаївщина в історії України : (книга для читання з краєзнавства). Ч. 2 / ред. Н. М. Огренич ; упор. В. П. Бойченко. - Миколаїв, 2009. - С. 42-55.
- Народознавчі Хрестослови : посібник для вчителів початкових класів загальноосвітніх шкіл / упор. І.В. Гаврилова. - Миколаїв : Видавництво "Шамрай", 2008. - 55 с. : іл. - (Південна бібліотека).
- Не забули, помянули // Вечерний Николаев. - 1992. - 12 марта.
- Память о Великом Кобзаре // Южная правда. - 2009. - 12 марта. - С. 1.
- Полюбите Україну! // Щотижня.- 1992. - 14 березня.
- Старовойт, Л. Южные тропы Кобзаря / Л. Старовойт // Письмена : Николаев. лит-худ альманах. - Николаев, 1995. - С. 43.
- Тарасові думи / Ленінське плем`я. - 1988.- 15 трав.

Про пам`ятник Т.Г Шевченку в Миколаєві.

- У сяєві Тарасової слави // Рідне Прибужжя. - 2007. - 5 квіт. - С. 2.
- Чижова, Л.Я. Ім`я Тарасове святе : вірші / Л.Я. Чижова // Южная правда. - 2004. - 21 авг. - С. 3.

Складач: Сергєєва О.В.

Редактор: Холодилькина Л.І.